

PUISTENKOP!

Bij ons stoot een overmaat aan jeugdpuistjes het andere geslacht vaak af, bij de brasem trekt het de vrouwtjes juist aan. **In de paaiperiode zitten de mannetjes helemaal onder.** Dit is het moment voor Janny Bosman om deze 'paaierende puistenkoppen' vast te leggen.

Foto linksboven:
Zelfs Clearasil is hier niet tegenop gewassen.

Foto midden:
Het resultaat! Eitjes tussen het riet.

Foto onder:
Bolle buik: een zwanger vrouwtje.

Grote foto:
Vechtende manntjes.

„
Een vrouwtje doet haar intrede tussen het riet en de mannetjes worden zo mogelijk nog wilder

Voorjaar. De dagen worden langer en de watertemperatuur is inmiddels veertien graden in de oeverzone. We hebben enkele warme dagen in het vooruitzicht volgens de weersvoorspelling en dit is het moment om paaiende brasems te zoeken. Actie, ik moet nu doorzetten. Want om in de paaiperiode te fotograferen, heb je maar twee dagen de tijd! De auto hebben we nog geen tel geparkeerd en ik ben al onderweg naar de waterkant. Bingo, ze zijn er vandaag. Overal zie ik de brasems rondzwemmen en spetteren tussen het riet. Het valt mij elk jaar weer op: brase

(*Abramis brama*) komt en gaat abrupt. Meerdere keren check ik de oeverzone deze week op hun aanwezigheid en van het ene op het andere moment zijn ze er. In groten getale en veel meer mannetjes. De kop zichtbaar onder de paaiukkels en wanneer je goed kijkt, ook op de rest van hun schubben. Alleen in de voortplantingsperiode hebben ze deze uitslag. Dit komt door de veranderde hormoonhuishouding waardoor bepaalde huidcellen gaan woekeren en bultjes vormen. Het zal je niet verbazen, maar hierdoor voelt de brase ook ruw aan. Wanneer een vrouwtje ten tonele

verschijnt, wordt ze gevolgd door de mannetjes. Allemaal proberen ze het beste plekje naast haarte krijgen om tegen haar flanken te 'schuren'. De ruwe aanraking zorgt ervoor dat het vrouwtje haar eitjes afzet.

VECHTEN OM EEN VROUWTJE

Sneller dan normaal lig ik in het water. Mijn lenskeuze is een zoom 7-14mm en ik heb er ontzettend veel zin in. Ondanks dat er veel brasems aanwezig zijn die vechten om een vrouwtje of een mooi plekje, is het nog best lastig om daar foto's van te maken. Om die reden neem ik

De eerste gedachte is een albino!

mijn plaats in en wacht op de momenten dat ze voorbijkomen tussen het riet. Een geweldige show geven ze hier weg. Ze schieten voorbij, verdedigen hun plekje fel en stoten met hun kop andere mannetjes weg. Het is een drukte van jewelste. Een enkel vrouwtje doet haar intrede tussen het riet en de mannetjes worden zo mogelijk nog wilder. De eitjes hangen aan de rietstengels en er liggen ook klonten eieren aan de voet van de waterplanten. Wat een spektakel.

STIEKEM TOCH GEEN ALBINO

Tussen al die bedrijvigheid van de brasems door én de focus op het fotograferen, zie ik al eerder iets bijzonders in mijn ooghoek, maar nu zwemt er een 'witte' brasem dicht bij me. De eerste gedachte is 'een albino!' maar deze lichte variant heeft geen rode ogen. Bij navraag blijkt het een bijzondere kleurvariant, dat dan weer wel. We zwemmen nog een groter stuk rietkraag af en zien regelmatig brasems, het houdt maar niet op. Voor de brasem die we dan

op de bodem vinden is het inmiddels wel opgehouden. De paai vergt veel energie en het komt voor dat er door uitputting doden vallen. De volgende dag gaan we terug met de wetenschap dat het hoogtepunt voorbij is. We zien inderdaad nog wel wat brasems, maar vele malen minder dan gisteren. Weer een dag later is nagenoeg alles weg en blijven we achter met de eitjes en een fantastische herinnering. Wachten tot volgend jaar maar weer, op dit feestje.